

INFORME 16/2023

PLANS ANTIFRAU
APROVATS PER
LES UNIVERSITATS
PÚBLIQUES
QUE PARTICIPEN
EN L'EXECUCIÓ
DE LES MESURES
DEL PLA DE
RECUPERACIÓ,
TRANSFORMACIÓ
I RESILIÈNCIA

INFORME 16/2023

**PLANS ANTIFRAU
APROVATS PER
LES UNIVERSITATS
PÚBLIQUES
QUE PARTICIPEN
EN L'EXECUCIÓ
DE LES MESURES
DEL PLA DE
RECUPERACIÓ,
TRANSFORMACIÓ
I RESILIÈNCIA**

Edició: juliol de 2023

Document electrònic etiquetat per a persones amb discapacitat visual

Pàgines en blanc inserides per facilitar la impressió a doble cara

Autor i editor:

Sindicatura de Comptes de Catalunya
Via Laietana, 60
08003 Barcelona
Tel. +34 93 270 11 61
sindicatura@sindicatura.cat
www.sindicatura.cat

Publicació subjecta a dipòsit legal d'acord amb el que preveu el Reial decret 635/2015, del 10 de juliol

ÍNDEX

ABREVIACIONS.....	6
ACLARIMENT SOBRE XIFRES I ARRODONIMENTS	6
1. INTRODUCCIÓ	7
1.1. INFORME.....	7
1.1.1. Objecte i abast	7
1.1.2. Metodologia.....	7
1.2. MARC NORMATIU.....	8
1.3. PARTICIPACIÓ DE LES UNIVERSITATS PÚBLIQUES DE CATALUNYA EN L'EXECUCIÓ DEL PLA DE RECUPERACIÓ, TRANSFORMACIÓ I RESILIÈNCIA	10
2. FISCALITZACIÓ REALITZADA	10
2.1. ESTRUCTURA DE GOVERNANÇA	10
2.2. ELABORACIÓ I APROVACIÓ	12
2.2.1. Orientacions o models rebuts per a l'elaboració del Pla de mesures antifrau	12
2.2.2. Elaboració.....	12
2.2.3. Aprovació	12
2.2.4. Test d'autoavaluació i risc	13
2.3. CONTINGUT DELS PLANS DE MESURES ANTIFRAU.....	14
2.3.1. Mesures de prevenció	15
2.3.1.1. <i>Codi ètic</i>	15
2.3.1.2. <i>Declaració de compromís de lluita contra el frau</i>	16
2.3.1.3. <i>Declaració d'absència de conflictes d'interès</i>	16
2.3.1.4. <i>Matriu de riscos</i>	18
2.3.1.5. <i>Resum de la valoració de les mesures de prevenció</i>	19
2.3.2. Mesures de detecció.....	20
2.3.2.1. <i>Canal de denúncies o instrument equivalent</i>	20
2.3.2.2. <i>Indicadors de frau</i>	22
2.3.2.3. <i>Resum de la valoració de les mesures de detecció</i>	22
2.3.3. Mesures de correcció i persecució	23
2.4. SISTEMES DE DIFUSIÓ EMPRATS PER DONAR A CONÈIXER EL PLA DE MESURES ANTIFRAU.....	24
2.5. SISTEMES DE GESTIÓ I SEGUIMENT	25
3. CONCLUSIONS	25
3.1. RECOMANACIONS.....	27
4. TRÀMIT D'AL·LEGACIONS.....	27
4.1. AL·LEGACIONS REBUDES.....	27
4.2. TRACTAMENT DE LES AL·LEGACIONS	40
APROVACIÓ DE L'INFORME.....	40

ABREVIACIONS

DACI	Declaració d'absència de conflictes d'interès
MHFP	Ministeri d'Hisenda i Funció Pública
MRR	Mecanisme per a la recuperació i resiliència
OAC	Oficina Antifrau de Catalunya
PMA	Plans de mesures antifrau
PRTR	Pla de recuperació, transformació i resiliència
SNCA	Servei Nacional de Coordinació Antifrau
UB	Universitat de Barcelona
UAB	Universitat Autònoma de Barcelona
UPC	Universitat Politècnica de Catalunya
UPF	Universitat Pompeu Fabra
UdG	Universitat de Girona
UdL	Universitat de Lleida
URV	Universitat Rovira i Virgili

ACLARIMENT SOBRE XIFRES I ARRODONIMENTS

Els imports que es presenten en els quadres d'aquest informe s'han arrodonit de forma individualitzada, fet que pot produir diferències entre la suma de les xifres parcials i els totals dels quadres.

1. INTRODUCCIÓ

1.1. INFORME

1.1.1. Objecte i abast

La Sindicatura de Comptes, com a òrgan fiscalitzador del sector públic de Catalunya, d'acord amb la normativa vigent i en compliment del seu Programa anual d'activitats, ha emès aquest informe de fiscalització limitada de compliment dels plans de mesures anti-frau (PMA) aprovats per les 7 universitats públiques de Catalunya que participen en l'execució de les mesures del Pla de recuperació, transformació i resiliència (PRTR:¹ Universitat de Barcelona (UB), Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), Universitat Politècnica de Catalunya (UPC), Universitat Pompeu Fabra (UPF), Universitat de Girona (UdG), Universitat de Lleida (UdL) i Universitat Rovira i Virgili (URV)).

El treball d'aquesta fiscalització limitada ha inclòs la revisió del compliment de la normativa aplicable als PMA que han d'aprovar les universitats públiques que participin en l'execució dels fons del PRTR i l'avaluació de l'estructura de governança i els procediments adoptats per a l'elaboració, aprovació, difusió, implantació i seguiment dels PMA aprovats.

L'àmbit temporal abasta les actuacions realitzades per les universitats fins al 28 de febrer del 2023.

Les conclusions de l'informe inclouen les observacions més significatives, els incompliments normatius detectats i les recomanacions sobre les millores en els PMA de les universitats públiques en alguns dels aspectes que s'han posat de manifest durant la realització del treball.

1.1.2. Metodologia

El treball de fiscalització s'ha dut a terme d'acord amb els principis i normes internacionals de fiscalització del sector públic generalment acceptats i ha inclòs totes aquelles proves, de compliment i substantives, que s'han considerat necessàries per obtenir evidències suficients i adients per poder expressar les conclusions que s'exposen en l'informe.

Per a la realització del treball la Sindicatura va sol·licitar a les 7 universitats públiques de Catalunya informació sobre les actuacions realitzades fins al 31 de maig del 2022. Aquesta informació s'ha actualitzat fins al 28 de febrer del 2023.

1. No inclou la fiscalització dels PMA aprovats per les entitats participades per les universitats.

També es va demanar al Departament de Recerca i Universitats i al Consell Interuniversitari de Catalunya informació sobre les instruccions i orientacions que haguessin pogut donar a les universitats en relació amb els PMA.

Amb la informació rebuda es va completar un qüestionari que incloïa aspectes d'organització, elaboració, aprovació, contingut i difusió dels plans. També es van mantenir reunions amb les universitats.

1.2. MARC NORMATIU

El 21 de juliol del 2020 el Consell Europeu va aprovar la creació del programa Next Generation EU per estimular la recuperació econòmica i la reparació dels danys causats per la pandèmia de la covid, dotat d'un pressupost de 750.000 M€ per al període 2021-2027. L'instrument central del programa està constituït pel Mecanisme de Recuperació i Resiliència (MRR) (672.500 M€) que té com a objectiu la realització de reformes i inversions públiques mitjançant un sistema de préstecs i subvencions. L'altre instrument rellevant previst en el programa és l'ajuda a la Recuperació per a la cohesió i els territoris d'Europa (REACT-EU), que continua i amplia les mesures de resposta a la crisi i s'executa a través del Fons Europeu de Desenvolupament Regional (FEDER), el Fons Social Europeu (FSE) i el Fons d'Ajuda Europea a les Persones més Desfavorides (FEAD).

Els estats membres havien de dissenyar un PRTR que inclogués les reformes i projectes d'inversió necessaris per assolir els objectius del MRR per poder accedir a la contribució financera. El 13 de juliol del 2021 el Consell de la Unió Europea va aprovar el PRTR elaborat per l'Estat espanyol, on es definien els programes d'actuació i l'estratègia prevista a nivell nacional per assolir els objectius establerts per la Unió Europea. El PRTR té 4 eixos transversals i inclou 10 polítiques palanca dins les quals s'inclouen 30 components i 212 mesures sobre la transició ecològica i digital, la cohesió social i territorial i la igualtat de gènere.

El Reglament UE 2021/241, del 12 de febrer del 2021, regula el MRR i n'estableix objectius, el finançament, i la modalitat i els criteris per concedir aquest finançament. També estableix el quadre d'indicadors i crea el sistema de fites i objectius. L'article 22 disposa específicament que els estats membres han d'adoptar les mesures adequades per protegir els interessos financers de la Unió i per vetllar perquè la utilització dels fons MRR s'ajustin al dret i, en particular, pel que fa a la prevenció, detecció i correcció del frau, la corrupció i els conflictes d'interessos. A aquest efecte, els estats membres han d'establir un sistema de control intern eficient i recuperar els imports abonats erròniament o utilitzats de forma incorrecta,

El Reial decret llei 36/2020, del 30 de desembre, pel qual s'aproven mesures urgents per a la modernització de l'Administració pública per a l'execució del PRTR, va establir un conjunt de mesures per a la implementació d'aquest Pla.

El Decret llei 5/2021, del 2 de febrer, pel qual s'aproven mesures urgents per a la implementació i gestió de fons procedents del MRR i del fons REACT-EU per a l'Administració de la Generalitat i el seu sector públic, té per objecte l'establiment de les especialitats organitzatives i de procediment necessàries per simplificar i agilitzar la gestió pressupostària i econòmica, els procediments subvencionals i d'ajuts i la contractació pública que correspongui realitzar en les operacions finançades amb fons procedents del MRR i del fons REACT-EU en què la Generalitat sigui la responsable de la gestió i control.

L'Ordre del Ministeri d'Hisenda i Funció Pública (MHFP) 1030/2021, del 29 de setembre, per la qual es configura el sistema de gestió del PRTR, estableix l'estructura de gestió dels fons del MRR. L'article 6 de l'Ordre estableix que tota entitat decisora o executora que participi en l'execució de les mesures del PRTR ha de disposar d'un Pla de mesures antifrau que permeti garantir que els fons del MRR s'han utilitzat de conformitat amb les normes aplicables, en particular, pel que fa a la prevenció, detecció i correcció del frau, la corrupció i els conflictes d'interès.

L'Ordre HFP/1031/2021, del 29 de setembre, per la qual s'estableix el procediment i el format de la informació que han de proporcionar les entitats del sector públic estatal, autonòmic i local per al seguiment del compliment de fites i objectius i d'execució pressupostària i compatible de les mesures dels components del PRTR, fixa les directrius per al seguiment de projectes, subprojectes o línies d'acció.

D'acord amb la Resolució 1/2022, del 12 d'abril, de la Secretaria General de Fons Europeus, per la qual s'estableixen instruccions a fi de clarificar la condició d'entitat executora, la designació d'òrgans responsables de mesures i òrgans gestors de projectes i subprojectes, en el marc del sistema de gestió del PRTR, les universitats públiques tenen la consideració d'entitats executores dels subprojectes que se'ls atribueixin.

A més, diversos organismes han emès directrius i orientacions dirigides a les entitats que gestionen fons europeus per a l'elaboració dels PMA, entre d'altres, la Guia per a l'aplicació de mesures antifrau en l'execució del PRTR, del Servei Nacional de Coordinació Antifrau (SNCA) de la Intervenció General de l'Administració de l'Estat, el document Orientacions per al reforç dels mecanismes per a la prevenció, detecció i correcció del frau, la corrupció i els conflictes d'interès, referits en l'article 6 de l'Ordre HFP/1030/2021, del 29 de setembre, per la qual es configura el sistema de gestió del PRTR, del MHFP (en endavant, Orientacions del MHFP) i la Guia de l'Oficina Antifrau de Catalunya (OAC) per elaborar el Pla de Mesures Antifrau per a la gestió dels fons Next Generation EU.

1.3. PARTICIPACIÓ DE LES UNIVERSITATS PÚBLIQUES DE CATALUNYA EN L'EXECUCIÓ DEL PLA DE RECUPERACIÓ, TRANSFORMACIÓ I RESILIÈNCIA

Segons el Pla de mesures antifrau del Ministeri d'Universitats, les universitats participen com a executores en el component 21, Modernització i digitalització del sistema educatiu, inclosa l'educació primerenca de 0 a 3 anys; concretament a la Inversió 14, Formació i capacitació del personal docent i investigador universitari, i a la Inversió 15, Millora d'infraestructures digitals, equipaments, tecnologies, docència i avaluació digitals universitaris. A més, les universitats també poden rebre fons per mitjà de les convocatòries de l'Estat o de la Generalitat. Tot i que s'ha demanat aquesta informació a les universitats i a la Generalitat i s'ha consultat la Base de Dades Nacional de Subvencions no s'ha pogut obtenir informació completa i íntegra.

Les 7 universitats públiques de Catalunya havien rebut fons del MRR i havien aprovat els preceptius PMA. En el quadre 1 es presenten les subvencions concedides de forma directa a les universitats fins al 31 de desembre del 2022 dins les inversions 14 i 15.

Quadre 1. Concessions directes a les universitats

Universitat	2021	2022	2023
UB	9.733.448	7.231.424	6.720.011
UAB	7.983.916	6.201.658	5.837.365
UPC	8.835.176	4.853.315	3.332.207
UPF	2.799.048	1.971.432	1.802.267
UdG	2.351.898	1.377.043	1.239.103
UdL	1.609.106	1.124.015	1.024.862
URV	2.477.682	4.160.477	1.672.165
Total	35.790.273	26.919.363	21.627.980

Imports en euros.

Font: Elaboració pròpia a partir de les resolucions de concessió.

2. FISCALITZACIÓ REALITZADA

2.1. ESTRUCTURA DE GOVERNANÇA

A continuació es presenten els aspectes relatius a l'estructura de governança establerta en les universitats per a la planificació, disseny, coordinació i seguiment de les actuacions associades al PRTR.

Els PMA de totes les universitats preveuen un òrgan col·legiat que s'encarregui d'executar les mesures que s'hi preveuen. Aquest òrgan, anomenat Comissió Antifrau o Comitè Anti-

frau,² ha de ser el responsable del disseny de l'estratègia de lluita contra el frau i els conflictes d'interès sobre la qual s'hauran d'elaborar els PMA.

En relació amb l'estructura i constitució d'aquest òrgan, la seva situació dins l'organització administrativa de les universitats i les seves funcions, es fan les observacions següents:

- La Comissió Antifrau és l'òrgan responsable de portar a terme el PMA. Li corresponen, entre altres funcions, elaborar la matriu de riscos de frau de la universitat, impulsar campanyes de formació i sensibilització sobre les conseqüències del frau, fer una autoavaluació anual del risc de frau, proposar als òrgans de govern de la universitat aquelles mesures que s'indiquin arran del resultat de l'autoavaluació anual, i tramitar els procediments d'investigació de frau, a instància de denúncia o d'ofici, en cas de sospita de frau. En 6 universitats el PMA incloïa un detall de les funcions corresponents a aquest òrgan (UB, UAB, UPC, UPF, UdL i URV) i en 1 no s'hi incloïa (UdG).
- El 31 de desembre del 2022, 5 universitats havien constituït formalment la Comissió Antifrau (UB, UAB, UPF, UdL i URV); la UPC ho va fer el 14 de febrer del 2023 i la UdG no l'havia constituït.
- Les 6 universitats que havien constituït la Comissió Antifrau n'havien establert la forma de funcionament. A més, la UPF, la UdL i la UPC havien aprovat reglaments específics i la URV preveu fer-lo en el 2023.
- La Comissió Antifrau està formada per un equip interdisciplinari integrat per responsables de la universitat en aspectes clau per la seva incidència en matèria de frau i corrupció. En les 6 universitats que l'havien constituït, a la Comissió Antifrau hi participaven membres dels òrgans de Govern de la universitat, membres de l'equip directiu i personal tècnic i 1 representant dels Serveis Jurídics.
- En la UPC aquest òrgan, de caràcter tècnic i executiu, actua sota la coordinació del gerent. En la resta d'universitats en què la Comissió estava constituïda, aquesta és un òrgan tècnic independent.
- La UB va crear a més un òrgan intermedi, l'Oficina del Programa MRR, per a la correcta execució dels projectes finançats amb el MRR. Aquest òrgan s'encarrega de l'assessorament, coordinació de justificacions i informacions i seguiment dels projectes implicats i depèn funcionalment del director o directora de l'Àrea de finances, i, orgànicament, de la Gerència.

2. Al llarg de l'informe s'utilitza la denominació Comissió Antifrau independentment de la denominació que tingui en cada universitat.

2.2. ELABORACIÓ I APROVACIÓ

2.2.1. Orientacions o models rebuts per a l'elaboració del Pla de mesures antifrau

Per a l'elaboració del PMA les universitats van tenir en compte les guies i models emesos per diverses entitats i també van participar en jornades i sessions divulgatives. El Departament de Recerca i Universitats i el Consell Interuniversitari de Catalunya no van donar instruccions a les universitats en relació amb l'elaboració del PMA.

2.2.2. Elaboració

La Guia de l'OAC per a l'elaboració dels PMA considerava una bona pràctica la creació de grups de treball transversals amb funcions diferents dins els procediments implicats en la gestió i execució dels fons del PRTR, com per exemple, persones amb experiència en la preparació de subvencions o contractes, en gestió econòmica, control intern, assessorament jurídic, seguiment de l'execució dels contractes o les subvencions atorgades, etc., amb diferents perfils de responsabilitat jeràrquica, per garantir la diversitat de perspectives en la posterior anàlisi de riscos.

S'ha observat que en tots els casos el PMA va ser elaborat per un equip de treball integrat per personal intern de la universitat. L'equip de treball encarregat de la seva elaboració estava format en 4 casos per membres dels òrgans de govern, membres de l'equip directiu, personal tècnic i Serveis Jurídics (UAB, UPC, UdL, URV), en un altre cas per membres dels òrgans de govern, personal directiu i personal tècnic (UB), en un altre cas per membres dels òrgans de govern i personal tècnic (UPF) i en 1 cas només per membres dels òrgans de govern (UdG). En el cas de la UdG no s'inclou personal tècnic en el grup de treball per a l'elaboració del PMA.

2.2.3. Aprovació

L'article 6.5 de l'Ordre HFP/1030/2021, del 29 de setembre, estableix que els PMA han de ser aprovats per l'entitat decisora o executora en un termini inferior a 90 dies des de l'entrada en vigor de l'Ordre, o si escau, des que es tingui coneixement de la participació en l'execució del PRTR. L'Ordre no especifica quin ha de ser l'òrgan que aprovi el PMA.

Els PMA de les universitats van ser aprovats en 3 casos pel Consell de Govern (UAB, UPF, UdG) i en 4 van ser aprovats pel Consell de Govern i posteriorment van ser aprovats pel Consell Social (UB, UPC, UdL i URV).

Els PMA, en tots els casos excepte la UdG, van ser aprovats pels òrgans de govern de les universitats abans del 29 de desembre del 2021. El PMA de la UdG va ser aprovat el 24 de febrer del 2022, fora del termini màxim establert.

2.2.4. Test d'autoavaluació i risc

D'acord amb l'article 6 de l'Ordre HFP/1030/2021, les entitats decisores o executores han de realitzar una autoavaluació per mitjà d'un test d'autoavaluació i risc. L'article 2.4 estableix que l'autoavaluació s'ha de realitzar per primera vegada amb l'entrada en vigor de l'Ordre i que s'ha de revisar amb una periodicitat anual.

En l'annex II de l'Ordre esmentada es recullen diversos qüestionaris per facilitar l'autoavaluació del procediment aplicat pels òrgans participants en l'execució del PRTR en relació amb l'adequat compliment dels principis establerts. En el test es valoren, d'una banda, aspectes essencials i, de l'altra, aspectes crítics en relació amb les àrees de control de gestió, les fites i objectius, els danys mediambientals, els conflictes d'interessos, compatibilitat del règim d'ajuts d'estat i doble finançament. Els aspectes crítics tenen unes ponderacions assignades i unes puntuacions amb un màxim de 168 punts. En funció dels punts obtinguts en els tests d'aspectes crítics, el risc pot ser baix, mitjà o alt. Si l'organització obté un risc alt o mitjà haurà d'adoptar mesures orientades a millorar les diferents qüestions que es plantegen en els tests.

Els tests d'avaluació i risc van ser facilitats per 5 universitats (UB, UPC, UdL, UdG i URV), tot i que en 2 d'aquests casos l'autoavaluació només es va presentar sobre el conflicte d'interès, la prevenció del frau i la corrupció (UdG i URV). En 2 universitats (UAB i UPF) no es va facilitar.³

En el quadre 2 es presenta el detall dels aspectes valorats en els tests d'autoavaluació realitzats per les universitats.

Quadre 2. Aspectes valorats en els tests d'autoavaluació⁴

Universitat	Aspectes essencials	Control de gestió	Fites i objectius	Danys mediambientals	Conflicte d'interès, prevenció del frau i la corrupció	Compatibilitat amb ajuts de l'Estat	Evitar doble finançament
UB	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
UAB							
UPC	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
UPF							
UdL	✓	✓	✓	✓	✓		✓
UdG					✓		
URV					✓		

Font: Elaboració pròpia.

✓ Aspecte valorat.

3. Paràgraf modificat com a conseqüència de les al·legacions presentades per la UPC.

4. Quadre modificat com a conseqüència de les al·legacions presentades per la UPC.

L'autoavaluació sobre conflicte d'interessos, avaluació del frau i la corrupció està basada en un test sobre el grau de compliment sobre 16 qüestions, que es valoren entre 1 i 4 punts, amb un màxim a assolir de 64 punts. Les 5 universitats han assolit una puntuació entre 26 i 60 punts.⁵

La UB va presentar més d'un test d'autoavaluació en funció de l'objecte dels fons rebuts per als aspectes previstos en l'annex II de l'Ordre, excepte per al conflicte d'interès la prevenció del frau i la corrupció, per al qual va presentar una única avaluació.

2.3. CONTINGUT DELS PLANS DE MESURES ANTIFRAU

L'article 6.5 de l'Ordre HFP/1030/2021 estableix que el PMA ha d'estructurar les mesures a adoptar de manera proporcionada i a l'entorn de 4 elements clau del cicle antifrau: prevenció, detecció, correcció i persecució.

L'annex III.C de l'Ordre recull un detall orientatiu de les mesures de prevenció, detecció i correcció del frau, corrupció i conflictes d'interès.

Els PMA de les 7 universitats estructuraven les mesures antifrau en prevenció, detecció, correcció i persecució del frau, la corrupció i els conflictes d'interès; en el cas de la URV el PMA només inclou els àmbits de la contractació pública i les subvencions.

L'article 6.5 també estableix que el PMA ha de preveure que l'entitat ha de realitzar una avaluació del risc, impacte i probabilitat del risc de frau en els processos clau de l'execució del PRTR i la seva revisió periòdica biennal o anual segons el risc de frau, i sempre, quan s'hagi detectat algun cas de frau o hi hagi canvis significatius en els procediments o en el personal.

Els PMA de 5 universitats (UB, UPC, UPF, UdL i URV) preveuen la revisió biennal del Pla. Els PMA de la UAB i la UdG preveuen la revisió dels PMA però no n'estableixen la periodicitat.

Els PMA de totes les universitats públiques preveuen promoure la identificació i avaluació de riscos i l'elaboració d'una matriu de riscos (vegeu l'apartat 2.3.1.4).

Els PMA de 3 universitats (UB, UdL i URV) estableixen que la Comissió Antifrau és l'òrgan responsable d'elaborar la matriu de riscos i de revisar-la anualment. El PMA de la UPF estableix que l'avaluació de riscos ha de ser elaborada internament amb implicació del personal de totes les categories, i sobretot, del personal que tingui un coneixement més profund dels processos més crítics, i que entre les funcions de la Comissió Antifrau hi ha la de mantenir

5. Paràgraf modificat com a conseqüència de les alegacions presentades per la UPC.

la llista actualitzada dels principals riscos a què la universitat estigui exposada. Amb posterioritat a l'aprovació del PMA i en el marc del document Creació i regulació de l'equip de treball del Pla de mesures antifrau de la Universitat aprovat el 14 de febrer del 2023, la UPC va crear la Comissió del desplegament, execució i seguiment del PMA, encarregada d'elaborar i dissenyar la matriu de riscos, entre altres funcions. En la UAB, la Comissió Antifrau va encarregar l'elaboració de la matriu de riscos a la Unitat d'auditoria i estava en procés d'elaboració. La UdG no havia determinat a qui corresponia l'elaboració de la matriu de riscos.

2.3.1. Mesures de prevenció

L'article 6.5 de l'Ordre HFP/1030/2021 estableix que s'han de definir mesures preventives adequades i proporcionades, ajustades a les situacions concretes, per reduir el risc residual de frau a un nivell acceptable.

En el context del PRTR les mesures preventives estan constituïdes pel conjunt de procediments, pràctiques i controls realitzats amb l'objectiu d'evitar el frau, la corrupció, els conflictes d'interès i el doble finançament en l'execució del MRR. Les mesures preventives han de ser elegides per les entitats decisores i executores atenent a les seves característiques, sense perjudici dels 3 elements que es consideren obligatoris segons l'article 6.4 de l'Ordre: l'avaluació del risc de frau, la subscripció de la Declaració d'absència de conflictes d'interès (DACI) i la disponibilitat d'un procediment per abordar els conflictes d'interès.

Els PMA de totes les universitats incorporen mesures de prevenció a l'entorn del desenvolupament d'una cultura ètica, la formació i conscienciació, la implicació de les autoritats de la universitat en manifestar un compromís ferm contra el frau i els mecanismes d'avaluació del risc. Altres mesures de prevenció previstes en els PMA de les universitats fan referència als sistemes de gestió i control intern (UB, UPC i UdL), la correcta separació de funcions (UB, UdL i UdG) i l'anàlisi de dades (UdG i URV).

En els apartats del 2.3.1.1 al 2.3.1.4 es presenta el resultat del treball realitzat sobre les mesures de prevenció més rellevants adoptades per les universitats i en el quadre 4 el resum de la valoració de les mesures de prevenció adoptades.

2.3.1.1. Codi ètic

En l'annex III.C de l'Ordre HFP/1030/2021, dins les mesures de prevenció contra el frau i la corrupció que s'indiquen com a orientació, es preveu que en les institucions hi hagi un desenvolupament de la cultura ètica, basada, entre altres, en el foment de valors com la integritat, l'objectivitat, el rendiment de comptes i l'honradesa; i en l'establiment d'un codi de conducta davant el frau.

D'altra banda, les Orientacions del MHFP inclouen un model de Codi de conducta.

La UB, la UPC, la UPF, la UdL i la URV tenien codi ètic; la UAB no tenia pròpiament un codi ètic, però disposava de diversos documents que recullen els principis i valors essencials del codi de conducta. L'any 2012 la UdG havia aprovat un codi de bones pràctiques i principis de bon govern i estava elaborant un nou codi ètic.

Els codis ètics van ser aprovats, en tots els casos excepte en la URV, pel Consell de Govern de les universitats, i, en el cas de la UdL, a més, pel Consell Social. En el cas de la URV va ser aprovat pel Claustre universitari.

En 4 universitats es preveu l'existència d'un òrgan que rep diferents noms (Comitè d'ètica, Comissió d'ètica, Comissió d'integritat) que s'encarregui, entre altres, de vetllar pel compliment, seguiment i coneixement del codi ètic de la universitat (UB, UPC, UPF i URV).

2.3.1.2. Declaració de compromís de lluita contra el frau

L'annex III.C de l'Ordre HFP/1030/2021, per la qual es configura el sistema de gestió del PRTR, dins les mesures de prevenció contra el frau i la corrupció que s'indiquen com a orientació en l'Ordre, inclou que les autoritats de l'organització han de manifestar un compromís ferm que impliqui una tolerància zero davant del frau.

D'altra banda, les Orientacions del MHFP recullen un model de Declaració institucional contra el frau.

Totes les universitats van expressar en el PMA el seu compromís institucional per la lluita contra el frau, la corrupció i els conflictes d'interès.

Cinc universitats van presentar declaracions contra el frau de forma separada del PMA (UB, UAB, UdL, UdG i URV); en 2 casos estaven signades pel rector (UB i UdL), i en el cas de la UdL, a més, estava aprovada per la Comissió d'Afers Econòmics i Patrimonials del Consell Social. En el cas de la UAB i la UdG la declaració va ser aprovada pel Consell de Govern i en el cas de la URV pel Claustre universitari. La Sindicatura considera que si les declaracions es presenten de forma separada al PMA, seria convenient que fossin aprovades pel Consell de Govern o pel Consell Social, com a màxims òrgans de govern de les universitats.

2.3.1.3. Declaració d'absència de conflictes d'interès

L'Ordre HFP/1030/2021 estableix l'obligatorietat de disposar d'un procediment per tractar el conflicte d'interès i que per les persones que participin en els procediments

d'execució del PRTR subscriuguin la DACI.⁶ En l'annex IV.A de l'Ordre es recull un model de la Declaració esmentada que fa referència als expedients de contractació i/o subvencions.

Les Orientacions del MHFP recullen el detall dels qui intervenen en els procediments d'execució del PRTR i que han de subscriure la Declaració, en tots els casos: el responsable de l'òrgan de contractació o de concessió de subvencions; el personal que redacta els documents de licitació, bases i/o convocatòries, els experts i els membres dels comitès d'avaluació que avaluen les sol·licituds, ofertes o propostes; el personal tècnic que elabora els informes de valoració d'ofertes anormalment baixes i la resta d'òrgans col·legiats del procediment, el responsable del contracte, i els qui participen en la gestió econòmica de l'expedient. La Guia del SNCA també recull l'obligació de complimentar la DACI dels beneficiaris d'ajuts que, dins dels requisits de concessió, han de dur a terme activitats que presenten un conflicte d'interès potencial, i també dels contractistes i subcontractistes, adjudicataris de contractes.

Quatre universitats recollien el model de DACI com un annex al PMA (UAB, UPC, UPF i URV) mentre que en els 3 casos restants constava de forma separada del Pla. En la UB el model de DACI va ser aprovat per Instrucció de la Gerència i en la UdG per la Secretaria General. En la UdL no consta l'aprovació formal del model de DACI facilitat.

En tots els casos, el model de DACI presentat per les universitats s'ajusta al model recollit en l'Ordre HFP/1030/2021; en el cas de la UB, a més, recull que en cas que en el transcurs del procediment de contractació pública o de subvencions es detectés l'existència efectiva d'una situació de conflicte d'interès, la persona implicada deixaria de formar part del procediment i de participar en totes les activitats que hi estiguessin relacionades; que el signatari de la declaració no ha fet ni farà cap tipus de gestió de la qual es pugui derivar un avantatge competitiu sobre l'adjudicació del contracte o ajut respecte d'ofertes o sol·licituds potencials o ja presentades, i finalment, que tractarà com a confidencials tots els assumptes dels quals tingui coneixement en virtut de les funcions que desenvolupi en el marc del procediment esmentat i no farà cap ús improcedent d'aquesta informació, que únicament utilitzarà per avaluar les ofertes i sol·licituds.

Els PMA de la UB i UdL preveuen un model de DACI per als adjudicataris de contractes i beneficiaris de subvencions d'importos superiors a 15.000€. La UPC i la URV disposen de models específics per als adjudicataris de contractes i per als subcontractistes.

6. La Guia per a l'aplicació de mesures antifrau del SNCA considera que seria recomanable adaptar el model de DACI previst en l'Ordre referit als gestors participants en el procés de preparació i tramitació dels expedients, perquè també pugui ser signat pels contractistes, subcontractistes i beneficiaris de subvencions. També considera que seria recomanable incorporar el model de DACI com a annex al PMA.

La UPC, la UdL i la URV també han presentat una DACI que han de signar els membres dels tribunals de selecció del personal que s'hagi de contractar amb càrrec als fons rebuts del MRR, iniciativa que es considera una bona pràctica.

En totes les universitats, a excepció de la UdL, es recull l'obligatorietat de subscriure una DACI per part del personal que participa en la tramitació i presa de decisions, i també per aquelles persones interessades que siguin beneficiàries d'ajuts o adjudicatàries de contractes. En el cas de la UdL, el PMA preveu que formalitzin la DACI els membres de la mesa de contractació i el personal tècnic que fa informes relacionats amb el procediment de contractació i els responsables de resoldre les adjudicacions.

El PMA de la UdG preveu un procediment per a la gestió dels conflictes d'interessos. La UB i la UAB havien aprovat procediments específics (en el cas de la UAB per a l'àmbit de contractació administrativa). La URV preveu establir un procediment específic el 2023.

2.3.1.4. Matriu de riscos

Les guies de l'OAC, del SNCA i les Orientacions del MHFP ofereixen eines pràctiques per a la gestió dels riscos de frau i corrupció, i introdueixen una metodologia per a l'avaluació de riscos que inclou exemples de models de documents, que es poden adaptar a la realitat de cada entitat, com una matriu de riscos amb una proposta de riscos, d'indicadors i de mesures o controls i un catàleg de banderes vermelles⁷ (vegeu l'apartat 2.3.2).

La matriu de riscos és una eina que té l'objectiu de facilitar l'avaluació de la probabilitat i l'impacte de determinats riscos en les diferents àrees de gestió de l'activitat, tenint en compte els procediments implantats com a conseqüència dels sistemes de control de gestió existents. Cinc universitats van facilitar una matriu de riscos (UB, UPC, UPF, UdL i URV) tot i que presenten diferències en relació amb les àrees que s'hi inclouen: la UB inclou l'àrea de contractació, l'àrea de convenis, ingressos i patrimoni i subvencions i ajuts i un apartat per als Fons Next Generation; la UPC, l'àrea de contractació; la UPF, contractació, ingressos i patrimoni i gestió econòmica; la UdL, contractació, subvencions, gestió econòmica i gestió del personal, i la URV, contractació i gestió de personal.⁸

La UAB i la UdG no havien elaborat cap matriu de riscos. La UAB ha informat que s'ha començat a treballar en la definició del mapa de riscos des de la Unitat d'Auditoria de la Universitat.

7. Les banderes vermelles són senyals d'alarma, pistes o indicis de possible frau.

8. Paràgraf modificat com a conseqüència de les al·legacions presentades per la UPF.

La Sindicatura considera que les matrius de riscos facilitades per les universitats no identifiquen tots els riscos relacionats amb els aspectes més rellevants de l'activitat universitària, com personal, projectes de recerca, transferència de tecnologia o docència, com es pot observar en el quadre 3.

Quadre 3. Àrees matriu de riscos rellevants per a l'activitat universitària⁹

Universitat	Contractació	Gestió de personal	Recerca i transferència	Docència	Subvencions	Convenis	Ingressos i patrimoni	Gestió econòmica	Viatges
UB	✓				✓	✓	✓		
UAB									
UPC	✓								
UPF	✓						✓	✓	
UdL	✓	✓			✓			✓	
UdG									
URV	✓	✓							

Font: Elaboració pròpia.

✓ Àrea inclosa en la matriu de riscos.

D'altra banda, la UPC i la UPF han informat que entre les accions previstes per a l'any 2023 hi ha la d'ampliar l'avaluació de riscos de frau i corrupció; en el cas de la UPC, desplegar una matriu de riscos per a les àrees de contractació, subvencions i convenis, i en el cas de la UPF, per a la resta d'àmbits institucionals i de gestió de la universitat, inclosos els àmbits de la docència, l'atorgament de subvencions o la gestió de personal.

Pel que fa a la periodicitat de la revisió, en 4 casos es preveu la revisió anual del mapa de riscos (UB, UdL, UdG i URV); en 2 casos es preveu una revisió i actualització de la matriu de riscos però no se n'indica la periodicitat (UAB i UPF); i en 1 cas, tot i que el PMA de la Universitat no preveu la revisió, la Universitat ha informat que la revisió serà anual o biennal en funció dels riscos detectats (UPC).

2.3.1.5. Resum de la valoració de les mesures de prevenció

En el quadre 4 es presenta el resum de la valoració de les mesures de prevenció adoptades per les universitats.

9. Quadre modificat com a conseqüència de les al·legacions presentades per la UPF.

Quadre 4. Mesures de prevenció

Universitat	Codi ètic	Declaració institucional	DACI	Matriu de riscos
UB	✓	✓	✓	(✓)
UAB	✓	✓	✓	✗
UPC	✓	✓	✓	(✓)
UPF	✓	✓	✓	(✓)
UdL	✓	✓	(✓)	(✓)
UdG	(✓)	✓	✓	✗
URV	✓	✓	✓	✓

Font: Elaboració pròpia.

Clau:

- ✓ El requisit es compleix.
- (✓) El requisit es compleix de manera parcial.
- ✗ El requisit no es compleix.

2.3.2. Mesures de detecció

L'article 6.5 de l'Ordre HFP/1030/2021 estableix que s'han de preveure mesures de detecció ajustades als senyals d'alerta i definir el procediment per a la seva aplicació efectiva. El PMA ha de preveure no només mecanismes de prevenció, sinó també eines que permetin detectar incompliments o irregularitats i que poden ajudar a millorar els mecanismes preventius i la cultura d'integritat a la universitat.

En aquest sentit, els PMA de totes les universitats preveuen que les universitats han de comptar amb mecanismes de notificació i denúncia (vegeu l'apartat 2.3.2.1) i amb el desenvolupament d'indicadors de frau (banderes vermelles) com a senyals d'alerta (vegeu l'apartat 2.3.2.2). En l'apartat 2.3.2.3 es presenta el resum de la valoració de les mesures de detecció adoptades per les universitats.

2.3.2.1. Canal de denúncies o instrument equivalent

L'annex III.C de l'Ordre HFP/1030/2021 preveu dins les mesures de detecció contra el frau i la corrupció que s'indiquen com a orientació, l'establiment de mecanismes adequats i clars per informar de les possibles sospites de frau per part de qui les hagi detectat.

El 2019 el Parlament Europeu va aprovar una Directiva sobre la protecció de les persones que comuniquen infraccions del Dret de la Unió Europea, que té una relació directa amb les necessitats de desplegament ètic esmentades. La Directiva (UE) 2019/1937 del Parlament Europeu i del Consell, del 23 d'octubre, relativa a la protecció de les persones que informin sobre infraccions del Dret de la Unió, obliga les administracions públiques a establir canals interns i segurs d'alerta sobre aquestes infraccions. D'acord amb el seu article 26, els estats

membres havien de posar en vigor les disposicions legals, reglamentàries i administratives necessàries per donar compliment al que estableix la Directiva esmentada, com a màxim el 17 de desembre del 2021.¹⁰ La finalitat d'aquesta norma europea és garantir la protecció efectiva d'aquestes persones. La Directiva comunitària respon a la necessitat de protegir de possibles represàlies les persones que comuniquen infraccions de normes ètiques des de l'interior de les mateixes organitzacions. Així, imposa la protecció de la identitat de la persona que fa aquesta comunicació, la protegeix de represàlies i introdueix la possibilitat de comunicacions anònimes.

Només la UB i la UPF disposaven d'un canal de denúncies o instrument equivalent adreçat a tota la comunitat universitària i a la ciutadania en general per rebre i tramitar comunicacions relatives a situacions de frau, corrupció o conflictes d'interès, que recull les garanties i característiques regulades en la Directiva europea 2019/1937. Aquests instruments permeten que qualsevol persona, de manera confidencial i segura, pugui comunicar conductes en les universitats que puguin ser contràries al dret, al codi ètic i als principis i valors ètics i de bon govern.

El 28 d'abril del 2021 el Consell de Govern de la UPF va aprovar la normativa que regula el funcionament d'aquest instrument; actualment, l'òrgan gestor d'aquest canal és l'Oficina de la Secretària General de la UPF.

En el cas de la UB hi ha 2 bústies anònimes, segures i confidencials: la bústia antifrau i la bústia ètica i d'integritat. La bústia antifrau és un mecanisme que facilita la comunicació tant del presumpte frau com de deficiències de control que puguin fer augmentar la vulnerabilitat de la Universitat al frau, i la bústia d'ètica és un canal per comunicar conductes, accions o omissions que tinguin implicacions ètiques o d'integritat en la gestió de la Universitat. Aquest canal garanteix un marc d'integritat institucional, d'acord amb els principis i regles ètiques i de bon govern.

Tant la UPF com la UB han fet difusió d'aquests canals de comunicació i denúncia. A més d'altres accions de comunicació interna, en ambdós casos, en el Portal de la transparència d'aquestes universitats, s'inclou informació dels canals esmentats.

La UdG i la UdL han informat que estan treballant en la implantació d'un canal anònim de denúncies en col·laboració amb el Consorci de Serveis Universitaris de Catalunya (CSUC),¹¹ i la UAB, que s'ha adherit, mitjançant el CSUC, a l'ús d'un programari informàtic que permet habilitar un sistema automatitzat de denúncies anònimes i que la Universitat preveu que estigui operatiu el tercer trimestre del 2023. La UPC ha manifestat que té prevista la posada

10. La Llei 2/2023, del 20 de febrer, reguladora de la protecció de les persones que informen sobre infraccions normatives i de lluita contra la corrupció, transposa la Directiva europea a l'ordenament jurídic espanyol.

11. El CSUC és un consorci adscrit al Departament de Recerca i Universitats que proporciona serveis i infraestructures compartides per a la docència, la investigació i la transferència de coneixement,

en marxa d'una eina durant el 2023 a través d'un acord amb l'Administració Oberta de Catalunya (AOC)¹² juntament amb el CSUC, i la URV, que entre les actuacions a desenvolupar durant l'any 2023 hi ha la creació d'un mecanisme de notificació i denúncia.

2.3.2.2. *Indicadors de frau*

Els indicadors de frau (banderes vermelles) són senyals d'alarma o indicis de possible frau. L'existència d'una bandera vermella no implica necessàriament l'existència de frau, però sí indica que una determinada àrea d'activitat necessita atenció per descartar o confirmar un frau o corrupció potencial. Tot i que els PMA de les universitats preveuen l'establiment d'aquests indicadors de possibles vulnerabilitats, únicament la UB ha definit un llistat de banderes vermelles que ha incorporat en la matriu de riscos facilitada, encara que no inclou indicadors específicament relacionats amb les característiques concretes de l'activitat universitària.

La UPF ha informat que entre les accions previstes per a l'any 2023 consta la d'elaborar i proposar un catàleg de banderes vermelles. La UPC també ha informat que entre les properes actuacions hi ha la d'elaborar un sistema d'indicadors de banderes vermelles.

2.3.2.3. *Resum de la valoració de les mesures de detecció*

En el quadre 5 es presenta el resum de la valoració de les mesures de detecció adoptades per les universitats.

Quadre 5. Mesures de detecció

Universitat	Canal de denúncies	Banderes vermelles
UB	✓	(✓)
UAB	✗	✗
UPC	✗	✗
UPF	✓	✗
UdL	✗	✗
UdG	✗	✗
URV	✗	✗

Font: Elaboració pròpia.

Clau:

- ✓ El requisit es compleix.
- (✓) El requisit es compleix de manera parcial.
- ✗ El requisit no es compleix.

12. L'AOC és un consorci adscrit al Departament de la Presidència que té per finalitat la transformació digital de les administracions públiques catalanes.

2.3.3. Mesures de correcció i persecució

L'article 6.5 de l'Ordre HFP/1030/2021 estableix que s'han de definir les mesures correctives pertinents quan es detecti un cas sospitós de frau, amb mecanismes clars de comunicació davant les sospites de frau, i que s'han d'establir processos adequats per al seguiment d'aquests casos i per a la recuperació dels fons de la UE gastats de manera fraudulenta. L'article 6.6 de l'Ordre estableix que en el cas que es detecti un possible frau o que n'hi hagi una sospita fundada, l'entitat haurà de suspendre immediatament el procediment, comunicar els fets produïts i les mesures adoptades a l'entitat encarregada de les actuacions, que haurà de comunicar i denunciar l'assumpte a les autoritats responsables, iniciar una informació reservada per depurar responsabilitats o incoar un expedient disciplinari, i denunciar els fets, quan sigui procedent, davant del Ministeri Fiscal.

De la revisió de les mesures de correcció i persecució del frau i dels conflictes d'interès contingudes en els PMA de les universitats, es fan les observacions següents:

- En relació amb el mecanisme de comunicació de les sospites de frau, el PMA de 5 universitats defineix el procediment d'actuació i l'òrgan competent a qui correspon actuar quan es detecti un cas sospitós de frau (UB, UPF, UdL, UdG i URV). Per a la resta d'universitats, en 1 cas el PMA no defineix el procediment d'actuació (UAB) i en un altre cas no defineix ni el procediment ni l'òrgan (UPC).
- Els PMA de la UB, UAB, UPF, UdL i URV preveuen que la Comissió Antifrau sigui l'òrgan de la universitat a qui correspon actuar en cas de detecció de sospites de conductes fraudulentes i a obtenir-ne l'evidència documental.
- Els PMA de totes les universitats preveuen procediments de persecució; en el cas de la UPC però, s'estableix que el PMA ha d'especificar quins són els òrgans competents de la Universitat per posar en marxa o dur a terme aquestes accions de persecució, i en el cas de la URV que la Comissió Antifrau ha de regular el procediment d'investigació i verificació de fets. La URV té previst, entre les accions a desenvolupar el 2023, establir un procediment d'investigació dins el contingut del Reglament de la Comissió Antifrau.
- Encara que el PMA de la UPC no preveu els procediments relacionats amb les mesures de correcció i persecució, en el document Creació i regulació de l'equip de treball del Pla de mesures antifrau de la Universitat, aprovat el 14 de febrer del 2023, es preveu la creació de la Comissió del desplegament, execució i seguiment del Pla, en el marc dels òrgans que constitueixen el Comitè Antifrau. Se li atribueixen, entre altres funcions, la d'elaborar la proposta de protocol per aplicar les mesures correctores i les mesures de persecució i per revisar i suspendre les actuacions o procediments afectats per una possible situació de detecció de frau, corrupció o conflicte d'interessos.
- Pel que fa a l'obligació de recuperar les quantitats indegudament rebudes de manera fraudulenta per tercers, el PMA de 5 universitats recull aquesta obligació (UB, UAB, UPC,

UdL i URV). En els 2 casos restants, l'obligació de recuperació no es recull de forma explícita en el PMA (UPF i UdG).

En el quadre 6 es presenta el resum de la valoració de les mesures de correcció i persecució adoptades per les universitats.

Quadre 6. Mesures de correcció i persecució

Universitat	Mecanisme de comunicació de sospites de frau	Comissió Antifrau competent en cas de detecció de sospites de frau	Procediment de persecució	Recuperació de quantitats indegudament rebudes
UB	✓	✓	✓	✓
UAB		✓	✓	✓
UPC		✓	✓	✓
UPF	✓	✓	✓	
UdL	✓	✓	✓	✓
UdG	✓		✓	
URV	✓	✓	✓	✓

Font: Elaboració pròpia.

✓ Mesura adoptada.

2.4. SISTEMES DE DIFUSIÓ EMPRATS PER DONAR A CONÈIXER EL PLA DE MESURES ANTIFRAU

Tres universitats (UB, UPF i URV) havien publicat el PMA en el Portal de la transparència de la universitat, 3 universitats (UAB, UPC, i UdG) ho havien fet en la seva pàgina web dins l'apartat dels acords de Consell de Govern i la UdL ho havia fet tant en el Portal de la transparència com en diversos espais de la web de la Universitat, tal com es pot observar en el quadre 7. L'accés als acords dels òrgans de govern es fa a través de diversos passos en la navegació que dificulten l'accessibilitat.

En tots els casos l'aprovació del PMA es va acompanyar d'accions de comunicació i difusió interna.

Quadre 7. Difusió del Pla de mesures antifrau

Universitat	Ubicació
UB	Portal de la transparència
UAB	Pàgina web
UPC	Pàgina web
UPF	Portal de la transparència
UdL	Portal de la transparència
UdG	Pàgina web
URV	Portal de la transparència

Font: Elaboració pròpia.

2.5. SISTEMES DE GESTIÓ I SEGUIMENT

El 8 de març del 2021 la Gerència de la UB va dictar una instrucció per a la gestió dels fons europeus MRR i REACT-EU. Aquesta instrucció recull, entre altres aspectes, la necessitat d'identificar les operacions comptables i pressupostàries finançades amb els fons europeus, amb la comunicació al Servei de Pressupostos i Planificació de la concessió de projectes finançats per aquests fons; l'exempció de l'autorització prèvia del Consell Social per als compromisos de despesa de caràcter pluriennal en el cas de projectes de despesa a partir de 300.000€ amb finançament a càrrec dels fons europeus, en determinades circumstàncies; aspectes de simplificació i facilitats respecte a la tramitació i l'execució de contractes; facilitats per a la col·laboració interadministrativa i amb el sector privat, i aspectes sobre la cobertura de necessitats de personal per a la gestió i execució dels projectes finançats per aquests fons europeus.

Per la resta de casos no consta l'existència de guies o altres documents específics per a l'execució pressupostària del PRTR (UAB, UPC, UPF, UdL, UdG i URV).

Pel que fa al sistema establert per a la identificació pressupostària dels fons rebuts i gastats amb càrrec als PRTR, en tots els casos es disposa d'un sistema de codificació pressupostària per a cada projecte que permet identificar els fons MRR, fer un seguiment per projecte i controlar la traçabilitat i el límit d'execució pel que fa a les despeses associades a la finalitat dels fons que determinen l'afectació i el càlcul de les desviacions de finançament afectat.

3. CONCLUSIONS

A continuació s'inclouen les conclusions més significatives que s'han posat de manifest durant el treball de fiscalització realitzat dels PMA aprovats per les universitats públiques que participen en l'execució de les mesures del PRTR.

1. Totes les universitats havien aprovat el PMA. En un cas, (UdG) l'aprovació es va fer fora del termini màxim establert. Tots els PMA estructuren les mesures antifrau en prevenció, detecció, correcció i persecució del frau, la corrupció i els conflictes d'interès (vegeu els apartats 2.2.3 i 2.3).
2. Sis universitats havien constituït la Comissió Antifrau (la UdG no ho havia fet) i n'havien establert la forma de funcionament. En alguns casos s'havien aprovat reglaments específics per al funcionament de la Comissió Antifrau, el que es considera una bona pràctica (vegeu l'apartat 2.1.1).

3. Les entitats executores del MRR han de realitzar una autoavaluació per mitjà d'un test d'autoavaluació i risc que s'havia de fer per primera vegada quan l'Ordre HFP/1030/2021 entra en vigor i que s'ha de revisar anualment. L'autoavaluació sobre conflicte d'interessos, prevenció del frau i de la corrupció la van fer 5 universitats (UB, UPC, UdG, UdL i URV) amb puntuacions d'entre 26 i 60 punts sobre un total de 64. Els tests d'autoavaluació sobre altres aspectes previstos en l'Ordre HFP/1030/2021 només els van fer 2 universitats (UB i UdL). No van facilitar els tests d'avaluació, 2 universitats (UAB i UPF) (vegeu l'apartat 2.2.4).¹³
4. L'Ordre HFP/1030/2021 estableix l'obligatorietat de disposar d'un procediment per tractar el conflicte d'interès i que les persones que participen en els procediments d'execució del PRTR subscriu la DACI. Totes les universitats disposaven d'un model de DACI. En 6 universitats es recull l'obligatorietat que el personal que participi en la tramitació i presa de decisions, i les persones interessades que siguin beneficiàries d'ajuts o adjudicatàries de contractes complimentin la DACI. En la UdL es preveu que formalitzin la DACI els membres de la mesa de contractació i el personal tècnic que fa informes relacionats amb el procediment i els responsables de resoldre les adjudicacions. La UB i la UAB havien aprovat procediments específics per a la gestió dels conflictes d'interessos en un àmbit o més; la UPC, la UPF, la UdL i la URV no havien aprovat el procediment per a la gestió dels conflictes d'interessos (vegeu l'apartat 2.3.1.3).
5. La matriu de riscos és una eina que té l'objectiu de facilitar l'avaluació de la probabilitat i l'impacte de determinats riscos en les diferents àrees de gestió de l'activitat, tenint en compte els procediments implantats com a conseqüència dels sistemes de control de gestió existents. Cinc universitats van facilitar una matriu de riscos (UB, UPC, UPF, UdL i URV) tot i que aquestes matrius presenten diferències en relació amb les àrees que s'hi inclouen i no identifiquen tots els riscos relacionats amb els aspectes més rellevants de l'activitat universitària. La UAB i la UdG no havien elaborat la matriu de riscos (vegeu l'apartat 2.3.1.4).
6. En relació amb les mesures de detecció, els PMA de totes les universitats preveuen que han de comptar amb mecanismes de notificació i denúncia i amb el desenvolupament d'indicadors de frau (banderes vermelles) com a senyals d'alerta. La UB i la UPF han implementat un canal de denúncies; les altres universitats hi estan treballant. Únicament la UB ha establert un llistat de banderes vermelles (vegeu l'apartat 2.3.2).
7. Tots els PMA preveuen les mesures de correcció i persecució en els termes establerts en l'Ordre HFP/1030/2021 (vegeu l'apartat 2.3.3).

13. Conclusió modificada com a conseqüència de les al·legacions presentades per la UPC.

3.1. RECOMANACIONS

A continuació s'inclouen un conjunt de recomanacions que poden contribuir a millorar els aspectes assenyalats en l'informe.

1. Seria convenient que un cop constituïda formalment la Comissió Antifrau, les universitats aprovessin un reglament intern que recollís els aspectes rellevants del seu funcionament, entre altres, la composició i funcions, la periodicitat de les reunions i l'adopció d'acords.
2. Les universitats haurien d'elaborar, revisar i actualitzar les matrius de riscos incorporant-hi, a més de les àrees generals com contractació o subvencions, les àrees i riscos específics de l'activitat universitària.
3. Les universitats haurien d'elaborar o revisar els llistats de banderes vermelles en relació amb el contingut de les matrius de riscos.
4. Seria convenient estendre la formalització de les DACI a tothom que intervingui en les diferents fases (preparació, adjudicació, execució i control) de procediments en què pugui existir un risc de conflicte d'interessos.
5. El PMA i les mesures de prevenció, detecció i persecució del frau i del conflicte d'interessos haurien de ser fàcilment visibles i accessibles des de les pàgines web de les universitats.

4. TRÀMIT D'AL·LEGACIONS

A l'efecte del que preveu la normativa vigent, el projecte d'informe va ser tramès el 25 de maig del 2023 a la Universitat de Barcelona, la Universitat Autònoma de Barcelona, la Universitat Politècnica de Catalunya, la Universitat Pompeu Fabra, la Universitat de Girona, la Universitat de Lleida i la Universitat Rovira i Virgili.

4.1. AL·LEGACIONS REBUDES

Un cop transcorregut el termini per presentar les al·legacions, que finalitzava el dia 9 de juny del 2023, s'ha rebut resposta de la UPC, de la UPF, de la UB i de la UdG.

La resposta de la UPC es transcriu a continuació:

Al·legació al projecte d'informe de la Sindicatura de Comptes Ref. 37/2022-D

Antecedents

La Sindicatura de Comptes de Catalunya ha elaborat un projecte d'informe de fiscalització dels Plans de Mesures Antifrau aprovats per la Universitats públiques que participen en l'execució de les mesures del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència, la referència del qual és 37/2022-D.

En data 25 de maig de 2023 ha traslladat el mencionat projecte d'informe a la UPC, amb indicació que es poden formular al·legacions en el termini de 10 dies hàbils.

Atès la tramesa del projecte d'informe de la Sindicatura de Comptes, i dins el termini indicat,

Es formula la següent AL·LEGACIÓ

L'apartat 2.2.4 *Test d'Avaluació i Risc* indica que la UPC no ha facilitat el test d'avaluació i risc tal i com es recull a l'annex II de l'Ordre HFP 1030/2021.

Aquest aspecte també es reproduïx al 3r. Punt de l'apartat 3. *Conclusions*.

La UPC ha realitzat el Test d'Avaluació i Risc, tal i com consta annex a l'Acta de la sessió del Comitè Antifrau de 14 de febrer de 2023, pàgines 12 a 16, en el mateix format que el determinat a l'Annex II de l'Ordre HFP 1030/2021 i que es fa arribar de nou mitjançant la present al·legació.

En concret, el test es va realitzar pels Srs. [...], Director d'Àrea d'Economia, [...], Director de l'Àrea Acadèmica, [...], Director de l'Àrea de PAS i Organització i [...], Director de l'Àrea de Recerca i Transferència, i per la Sra. [...], Directora de l'Àrea TIC, obtenint un resultat total de 65,75 punts.

El Test i el seu resultat va ser tractat i aprovat a la sessió de 14 de febrer del Comitè Antifrau de la UPC.

La qual cosa els trasllado amb la sol·licitud que s'incorpori al projecte d'informe de la Sindicatura de Comptes 37/2022-D i s'esmeni en conseqüència el contingut actual dels apartats 2.2.4 i 3.3 en el què es refereix a la UPC.

[Signatura digital del 8.6.2023]

Daniel Crespo
Rector

Barcelona, 8 de juny de 2023

La resposta de la UPF es transcriu a continuació:

Plaça de la Mercè, 10-12
08002 Barcelona
[Tel.] +34 93 542 20 00
[Fax] +34 93 542 20 02
www.upf.edu

Anna Tarrach Colls
Síndica
Sindicatura de Comptes de Catalunya
Via Laietana, 60
08003 Barcelona

Senyora,

En primer lloc us agraeixo la tramesa del projecte d'informe de fiscalització núm. 37/2022-D i també l'oportunitat que ens oferiu de formular al·legacions.

D'altra banda, voldria també aprofitar per agrair l'amabilitat i la professionalitat de les auditors, [...] i [...], que han estat en contacte amb nosaltres sempre que ha estat necessari.

Finalment, i d'acord amb el vostre Reglament de règim interior, us fem arribar les al·legacions en format Word, així com un document en format PDF amb informació addicional.

Aprofito per saludar-vos cordialment,

(document signat digitalment)

Ben cordialment,

[Signatura digital del 8.6.2023]

Laia de Nadal Clanchet
Rectora

Barcelona, [data de la signatura electrònica]

AL-LEGACIONS AL PROJECTE D'INFORME "FISCALITZACIÓ DELS PLANS DE MESURES ANTIFRAU APROVATS PER LES UNIVERSITATS PÚBLIQUES QUE PARTICIPEN EN L'EXECUCIÓ DE LES MESURES DEL PLA DE RECUPERACIÓ, TRANSFORMACIÓ I RESILIÈNCIA" REF. 37/2022-D

En relació al projecte d'informe de fiscalització núm. 37/2022-D emès per la Sindicatura de Comptes de Catalunya de data 24 de maig del 2023, es passa a exposar a continuació aquelles al·legacions que es consideren oportunes traslladar d'acord amb l'article 38 del Reglament de règim interior de la institució, en base al següent

MOTIU

ÚNIC.

La Universitat Pompeu Fabra considera que el projecte d'informe reflecteix correctament el Pla de Mesures Antifrau de la Universitat (PMA) i les actuacions que s'han realitzat relacionades amb aquest.

No obstant, cal fer constar que a l'apartat "2.3.1.4. Matriu de riscos" s'ha d'afegir que la Universitat disposa també d'un mapa de riscos de l'Àrea econòmica del Servei de pressupostos i finances. Creiem que aquesta informació s'hauria de veure reflectida no només en el text, quan s'enumeren les matrius de riscos de què disposa cada universitat, sinó també al Quadre 3., a les caselles "Ingressos i patrimoni" i "Gestió econòmica".

S'adjunta en format pdf el mapa de riscos, amb data de creació i modificació de 16 de gener de 2023, data anterior a la data que l'informe menciona com a data final de les actuacions realitzades per la Sindicatura de Comptes.

Aquest document s'esmenta també en l'Informe d'avaluació del PMA de l'exercici 2022, aprovat per la Comissió Antifrau en la seva sessió de 16 de febrer de 2023 i que el Secretari General va remetre a la Sindicatura per a la seva consideració. En particular, s'hi esmenta en els termes "avaluació de riscos" i es troba referit a les pàgines 4, 6 i 13.

La resposta de la UB es transcriu a continuació:

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

Joan Guàrdia Olmos
Rector

Sra. Anna Tarrach Colls
Síndica de Comptes

Benvolguda Síndica,

Tal i com ens demanàveu en el vostre escrit de data 25 de maig de 2023, us adjuntem les al·legacions que presenta la Universitat de Barcelona al projecte d'informe de fiscalització dels plans de mesures antifrau aprovats per les universitats públiques que participen en l'execució de les mesures del Pla de recuperació, transformació i resiliència.

Salutacions cordials

Barcelona, 8 de juny de 2023

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

Al·legacions informe Sindicatura

Llegit l'informe, es considera necessari realitzar les següents al·legacions en relació als punts que tot seguit s'indiquen:

2.3.1.4. Matriu de riscos

La Sindicatura considera que les matrius de riscos facilitades per les universitats no identifiquen tots els riscos relacionats amb els aspectes més rellevants de l'activitat

universitària, com personal, projectes de recerca, transferència de tecnologia o docència, com es pot observar en el quadre 3.

Àrees matriu de riscos rellevants per a l'activitat universitària

Quadre 1. Àrees matriu de riscos rellevants per a l'activitat universitària

Universitat	Contractació	Gestió de personal	Recerca i transferència	Docència	Subvencions	Convenis	Ingressos i patrimoni	Gestió econòmica	Viatges
UB	☐				☐	☐	☐		

Font: Elaboració pròpia.

☐☐ Àrea inclosa en la matriu de riscos.

Tal com es va exposar en la resposta a l'apartat B 10 del qüestionari que la Sindicatura de Comptes ens va trametre, la Universitat de Barcelona ha fet extensiva la matriu de riscos a les principals àrees de gestió econòmica, més enllà de la gestió dels fons NG. Reproduïm la resposta donada:

La voluntat inicial ha estat la de considerar aquest mapa com a un element definitiu en la gestió de la UB, més enllà de la vinculació amb els Fons NG, els quals tenen una doble via de control dels riscos, tal com s'explica en el document annex, la via general de control de risc de frau aplicable a tots els processos de gestió de la UB (els fons s'integren en el pressupost UB i, per tant, es tramiten seguint els procediments de gestió ordinaris) i la via específica sorgida d'una definició dels seus riscos de frau i de compliment normatiu que els propis òrgans gestors creats ad hoc han definit i identificat. Aquest compliment de les mesures previstes en el mapa específic serà supervisat per l'Oficina de control intern, aconseguint, d'aquesta manera, una doble via de verificació (les pròpies unitats i l'Oficina de control i la incidència d'un doble mapa de riscos: els generals de processos de la UB i l'específic de compliment dels mateixos).

El document que desenvolupa el mapa de riscos de la Universitat de Barcelona, facilitat com a annex B10 MAPA RISCOS UB JUNY2022, inclou un apartat específic pels Fons Next Generation:

FONS NEXT GENERATION

La tramitació de la despesa associada a l'execució dels diferents projectes NG es realitza seguint la seva integració en el pressupost i processos de gestió de la UB. Per aquest motiu, és d'aplicació el mapa de riscos de frau general aplicable a la gestió ordinària de la UB.

Tenint en compte la particularitat d'aquests fons s'ha considerat reforçar aquest mecanisme de prevenció del frau i de la corrupció mitjançant la consideració d'aquests fons com a un apartat específic del mapa de riscos, donant-li un tractament més ampli i considerant els riscos des de la perspectiva del compliment normatiu.

En aquest sentit, per a cada fons, s'han tornat a enumerar els riscos específics, les mesures preventives, identificatives i banderes vermelles. Aquesta nova enumeració particularitzada ha implicat una duplicitat en alguns riscos, especialment als associats a la tramitació de la despesa d'aquests fons i ha permès, com s'ha comentat anteriorment, incloure el control dels riscos de compliment per tal de garantir una major efectivitat en el moment de la seva justificació.

El seguiment d'aquests riscos es farà també en un doble nivell. Per una banda, per part de les unitats específicament creades per a la gestió d'aquests fons i, per una altra, per part de l'Oficina de control intern mitjançant la verificació de l'aplicació de les mesures previstes en el mapa específic per part de les unitats expressament encarregades de la gestió i seguiment d'aquests fons i amb el seguiment ordinari del mapa general, tenint en compte, com s'ha dit, que la gestió de la despesa associada a aquests fons es realitza seguint els procediments generals de gestió de la UB conseqüència de la integració d'aquests fons en el pressupost UB.

Es detallen a continuació els riscos específics per a cada fons gestionat i la resta d'elements del mapa específic.

Es relacionen a continuació tots els riscos identificats, de forma específica, en relació als Fons NG. Aquests riscos contemplen totes les àrees de l'activitat universitària implicades, comprènent els aspectes necessaris de gestió de personal, recerca i transferència, docència i gestió econòmica.

NEXT GENERATION RECERCA

- R1 No compliment de fites i objectius
- R2 Doble finançament
- R3 Deficiències en la justificació Coffee
- R4 No compliment dels principis DNSH
- R5 No compliment d'obligacions etiquetes verd i digitals
- R6 No compliment d'obligacions de publicitat
- R7 No aplicació de mesures contra el frau i la corrupció
- R8 No incórrer en conflictes d'interessos i incompatibilitats del "régimen de ayudas al Estado"
- R9 Manca compliments partners
- R10 Riscos generals no específics projectes MRR

NEXT GENERATION UNIDIGITAL. UNIDIGITAL HISENDA

- U1 Incompliment del termini d'execució
- U2 Incompliment de terminis parcials d'execució
- U3 No comunicar / certificar dins el termini i en la forma escaient
- U4 No aplicar accions antifrau
- U5 No aplicar accions anticorrupció
- U6 No aplicar accions contra el conflicte d'interessos
- U7 No conservar la documentació Unidigital
- U8 No garantir el respecte al principi de no causar perjudici al medi ambient

- U9 No garantir l'etiquetat verd i o digital
- U10 No incloure correctament les dades UB a la base de dades del ministeri
- U11 No realitzar la memòria justificativa dins el termini i en la forma escaient
- U12 No realitzar correctament la memòria econòmica
- U14 No presentar la compte justificativa abans del 31 de març de 2023
- U15 No realitzar la totalitat de la despesa a 31/12/23
- U16 No finalitzar la realització dels projectes a 31/12/23
- U17 Els projectes no s'apliquen a les línies d'actuació Unidigital
- U18 No incrementar l'índex de digitalització respecte a 2019
- U19 No prevenció de doble finançament
- U20 Imputació de despeses no elegibles
- U21 No realitzar correctament la publicitat de la subvenció (logos)

UNIDIGITAL GESTIÓ DE PROJECTES

- U22 No planificar i o executar el projecte amb fites i objectius
- U23 No incorporar el projecte de l'etiquetat verd i o digital
- U24 Incorrecta definició del projecte
- U25 Incorrecta planificació del projecte
- U26 Càlcul inadequat del pressupost
- U27 Avaluació inadequada de les necessitats
- U28 Retard en la signatura de convenis
- U29 Retard intern en l'aprovació dels projectes
- U30 Retard en la gestió dels procediments interns previs a contractació
- U31 Incompliment en fites i objectius.
- U32 Incompliment de les dates de planificació
- U33 Retard en la realització de les memòries per compres i o contractació
- U34 Retard en la confecció dels plecs tècnics
- U35 No control de la participació de licitadors en la redacció dels plecs
- U36 Retard en la confecció dels plecs administratius
- U37 Retard en la tramitació i aprovació interna de la contractació.

UNIDIGITAL CONTRACTACIÓ

- U38 Adjudicacions directes per sota de l'ombrall de contractació (evitar concursos)
- U39 Fraccionament de l'objecte del contracte (evitar concursos)
- U40 Utilització de procediment excepcional sense motiu real
- U41 Incompatibilitat del procediment amb l'objecte de la licitació
- U42 Falta de claredat o transparència als criteris d'adjudicació
- U43 Incorrecta agrupació de productes o serveis de licitació
- U44 Plecs amb clàusules inusuals o poc raonables
- U45 Definir productes o marques concretes (no genèriques)
- U46 Requisits de selecció dels licitadors excessius per la licitació
- U47 Publicitat de la licitació insuficient
- U48 Terminis per presentar ofertes molt breus
- U49 Absència de sancions per incompliment de contracte
- U50 Terminis d'entrega molt breus
- U51 Acceptar ofertes no competitives, incoherents o artificials
- U53 Tots els licitadors presenten ofertes similars
- U54 Falta d'objectivitat o transparència en les valoracions de les ofertes
- U55 Prestacions diferents o de qualitat inferior a la contractada
- U57 Subcontractació no justificada

- U58 Contractació de pròrrogues no previstes.
- U59 Inclusió de serveis de manteniment obligatori
- U61 Criteris d'avaluació diferents dels descrits a la licitació
- U62
- U63 Incompliment parcial del contracte

NEXT GENERATION REQUALIFICACIÓ

- RQ1 No seguiment de les directrius de l'OM pel que fa a la denominació de la convocatòria, logotip Ministeri, emblema de la UE Next Generation UE a figurar a la documentació, Pla de recuperació, Transformació i Resiliència; modalitats, Objecte...)
- RQ2 No comunicació de l'obertura de les Convocatòries (inicial i complementària) al Ministeri
- RQ3 No publicació a la BDNS de l'anunci de les convocatòries (inicial i complementària)
- RQ4 No compliment dels terminis de les parts del procés fixats per l'OM i les Bases de les BC (inicial i complementària)
- RQ5 No destinació d'un mínim del 50% de les ajudes adjudicades a la modalitat Margarita Salas
- RQ6 No compliment parcial de requisits de l'Ordre Ministerial (OM)/Bases convocatòria (BC) dels candidats Margarita Salas
- RQ7 No compliment parcial de requisits de l'OM/BC dels candidats Requalificació
- RQ8 No compliment parcial de requisits de l'OM/BC dels candidats Maria Zambrano
- RQ9 No publicació periòdicament els ajuts a la BDNS (mensualment)
- RQ10 Finalització de contractes posterior a 31/12/2024 per motius de força major que endarrerixin l'inici dels contractes
- RQ11 Finalització de contractes posterior a 31/12/2024 per motius de suspensió de contractes per absències justificades per l'OM i BC (baixes mèdiques...)
- RQ12 No recuperació de quotes patronals (QP) amb pagament posterior a 31/12/2024 (la UB té concedit diferiment de 3 mesos en el pagament).
- RQ13 No compliment de les directrius de l'OM/BC respecte de les Comissions avaluadores (CA)
- RQ14 No requerir als membres de les CA la formalització d'una declaració d'absència de conflicte d'interessos
- RQ15 Superar, els candidats, el límit establert a l'OM i BC del 30% de suspensió del contracte per motius particulars o professionals, aprovats per l'òrgan convocant de la convocatòria
- RQ16 Per part dels candidats, superar la docència màxima en els centres receptors (80 hores/any o 60 hores/curs)
- RQ17 No rebre, dels candidats, els informes finals establerts a l'OM i BC
- RQ18 No Justificar mensualment les despeses derivades dels ajuts adjudicats
- RQ19 No presentar la justificació dels ajuts finalitzats el 31/12/2023 abans de l'1 d'abril de 2024 (Memòria de l'actuació+Memòria econòmica+ persones seleccionades per modalitat+ justificacions dels pagaments efectuats al seu favor+ carta de pagament de reintegre per romanents no aplicats, més interessos de demora, si és el cas)
- RQ20 No presentar la justificació dels ajuts finalitzats el 31/12/2024 abans de l'1 d'abril de 2025 (Memòria de l'actuació+Memòria econòmica+ persones seleccionades per modalitat+ justificacions dels pagaments efectuats al seu favor+ carta de pagament de reintegre per romanents no aplicats, més interessos de demora, si és el cas)

2.3.1.5. Resum de la valoració de les mesures de prevenció

En el quadre 4 es presenta el resum de la valoració de les mesures de prevenció adoptades per les universitats.

Quadre 2. Mesures de prevenció

Universitat	Codi ètic	Declaració institucional	DACI	Matriu de riscos
UB				
	El requisit es compleix.			
	El requisit es compleix de manera parcial.			
	El requisit no es compleix.			

Font: Elaboració pròpia.

Tenint en compte l'exposat en l'apartat anterior, considerem que la matriu de riscos pot ser valorada, en aquesta escala de graduació presentada, com a compliment del requisit. Cal tenir en compte, en aquest sentit, que en l'àmbit dels riscos sempre es pot considerar una major o menor extensió dels mateixos en funció de les particularitats de l'organització, per la qual cosa, el document és dinàmic i subjecte a revisió contínua. Aquesta característica ha de permetre anar adaptant el contingut a les circumstàncies.

2.3.2.2. Indicadors de frau

...únicament la UB ha definit un llistat de banderes vermelles que ha incorporat en la matriu de riscos facilitada, encara que no inclou indicadors específicament relacionats amb les característiques concretes de l'activitat universitària.

2.3.2.3. Resum de la valoració de les mesures de detecció

En el quadre 5 es presenta el resum de la valoració de les mesures de detecció adoptades per les universitats.

Quadre 3. Mesures de detecció

Universitat	Canal de denúncies	Banderes vermelles
UB		
	El requisit es compleix.	
	El requisit es compleix de manera parcial.	
	El requisit no es compleix.	

Com es pot observar en la documentació facilitada, en concret en el document B10 MAPA RISCOS UB JUNY2022, per a cadascun dels riscos identificats (generals i next generation) es defineixen els seus identificadors de risc (alertes), identificadors a posteriori i banderes vermelles, indicadors de frau.

En aquest sentit fem la mateixa al·legació que en l'apartat anterior en relació a la consideració, en aquesta escala de graduació, de compliment del requisit, atès que els riscos identificats, amb independència de futures adaptacions fruit de les revisions

previstes del document, tenen en compte els aspectes fonamentals de totes les àrees de l'activitat universitària.

El rector

Joan Guàrdia

Barcelona, 8 de juny de 2023

La resposta de la UdG es transcriu a continuació:

Sindicatura de comptes de Catalunya
Via Laietana, 60
08003 Barcelona

*Projecte d'informe: Fiscalització dels plans de mesures
antifrau aprovats per les universitats públiques
Tràmit d'al·legacions
Ref. 37/2022-D*

ESCRIT D'AL·LEGACIONS

Joaquim Salvi Mas, rector de la Universitat de Girona (en endavant UdG) en virtut del Decret 491/2021, de 14 de desembre, de nomenament (publicat al Diari oficial de la generalitat de Catalunya –DOGC– núm. 8564, de 16 de desembre de 2021), actuant com a representant legal de la UdG, conformement estableix l'article 67.1 apartat *a*) dels Estatuts de dita Universitat (publicats al DOGC núm. 5897, de 9 de juny de 2011), comparec davant d'aquesta Sindicatura de Comptes i **MANIFESTO**:

I. En data 25 de maig de 2023, mitjançant el registre d'entrada, se'ns va donar trasllat del projecte d'informe sobre "**FISCALITZACIÓ DELS PLANS DE MESURES ANTIFRAU APROVATS PER LES UNIVERSITATS PÚBLIQUES QUE PARTICIPEN EN L'EXECUCIÓ DE LES MESURES DEL PLA DE RECUPERACIÓ, TRANSFORMACIÓ I RESILIÈNCIA**" amb ref. 37/2022-D.

II. Al mateix temps, ens fou concedit un termini de 10 dies per presentar al·legacions. Fent ús del tràmit concedit, en temps i forma legal, mitjançant el present es formulen les següents

AL·LEGACIONS

Primera. Elaboració i aprovació del Pla de Mesures Antifrau -PMA- (apartats 2.2.2, 2.2.3 i conclusió primera)

En els apartats del projecte d'informe remès a aquesta Universitat s'afirma que el PMA de la Universitat de Girona va ser aprovat fora de termini. Respecte del termini per a l'aprovació d'aquests tipus de plans, el mateix informe es remet a l'article 6.5 de l'Ordre HFP 1030/2021, de 29 de setembre, que concreta que el referit precepte "*estableix que els PMA han de ser aprovats per l'entitat decisora o executora en un termini inferior a 90 dies des de l'entrada en vigor de l'Ordre, o si escau, des que es tingui coneixement de la participació en l'execució del PRTR. L'Ordre no especifica quin ha de ser l'òrgan que aprovi el PMA.*"

Per tant, la finalització del termini fixat (90 dies) pot variar en funció de l'inici del seu còmput, que pot ser des de l'entrada en vigor de l'Ordre o bé des que es tingui coneixement de la participació en l'execució del PRTR. En conseqüència, per determinar si l'aprovació del PMA de la Universitat de Girona va ser extemporània caldria referir-se a ambdós supòsits. Certament, la Universitat de Girona va aprovar el seu PMA transcorreguts els 90 dies des de l'entrada en vigor de l'Ordre, però això no implica necessàriament que no es complís amb el termini si es té en compte el moment en que la UdG fou coneixedora de la seva participació en l'execució d'aquests tipus de fons. En conseqüència, considerem que resultaria escaient afirmar que fou aprovat un cop transcorreguts els 90 dies des de l'entrada en vigor de la citada Ordre, però en cap cas que fou aprovat fora del termini establert reglamentàriament, sense que es concretin els dos supòsits d'inici del còmput.

Tanmateix, en l'elaboració del PMA sí que va participar personal tècnic, concretament un tècnic jurídic de l'Assessoria Jurídica, unitat depenent orgànicament i funcionalment de la Secretaria General conformement estableix l'article 101 dels Estatuts de la Universitat de Girona. La Universitat de Girona no disposa d'altres recursos, circumstància que sens dubte afecta el desplegament del PMA.

Segona. Manca de determinades previsions en el PMA: no establiment de la periodicitat de revisió del PMA i no determinació de l'òrgan o unitat encarregada de confeccionar la matriu de riscos (apartat 2.3, titulat "*Contingut dels Plans de Mesures Antifrau*")

El contingut dels PMA es regula a l'article 6.5 de l'Ordre Ministerial HFP 1030/2021, i en aquest no es prescriu la necessitat de regular la periodicitat amb què els PMA han de ser revisats; altrament, en l'elaboració del Pla no es va considerar necessari fixar cap termini en aquest sentit (més enllà de preveure la seva revisió), a diferència de les avaluacions de riscos (inclòs el seu impacte i probabilitat) donat que els factors o les variables a tenir en compte per a la realització d'aquestes poden experimentar més variacions, i comportar un canvi en l'impacte i el risc de probabilitat, fet que aconsella la seva actualització; no gensmenys, en aquest cas la norma mateixa sí que estableix la fixació d'una periodicitat. És per això que, a criteri nostre, el fet que s'hagi

fixat o no un període determinat de revisió del Pla mateix no resulta ser un aspecte rellevant que hagi de constar a l'informe, i encara menys com si d'una mancança es tractés.

Igualment, tampoc no es determina al nostre PMA a qui correspon l'elaboració de la matriu de riscos, atès que d'acord amb el seu apartat 1.3, en què es determinen els responsables en la gestió i execució del Pla, s'especifica que per acord del Consell de Govern *caldrà crear un, o assignar a un òrgan col·legiat ja existent (com podria ser el Comitè de Compliment Normatiu, creat per acord del Consell de Govern en la sessió ordinària núm. 5/2019, de 16 de juliol: <https://seu.udg.edu/ca-es/publicacions-oficials/boudg/ebou/disposicio/1691>)*, per tal que aquest assumeixi l'execució de les mesures previstes en el Pla, tenint aquesta naturalesa l'elaboració de la matriu de riscos (aquesta tasca es preveu com a mesura de detecció a l'apartat 2.2.1 del PMA de la UdG), per la qual cosa entenem que en el nostre PMA sí que s'estableix a qui correspon l'elaboració de la matriu de riscos.

Tercera. Aprovació del Codi Ètic (apartat 2.3.1.1 de l'informe)

En la fase en la qual es va demanar informació a la UdG es va fer avinent que en la nostra Universitat s'estava elaborant un codi ètic, com molt bé es recull a l'informe. Actualment la UdG ja disposa de Codi Ètic, aprovat per acord del Consell de Govern en la seva sessió ordinària núm. 4/2023, tinguda el passat dia de 30 de març, el qual es troba publicat al Butlletí Oficial de la Universitat de Girona núm. 4/2023 (<https://seu.udg.edu/ca-es/publicacions-oficials/boudg/ebou/disposicio/2989>). Així doncs, aquest extrem s'hauria de posar de manifest en l'informe, corregint el contingut de l'apartat 2.3.1.1 del mateix.

Per tot allò exposat,

SOL·LICITO

Que es tinguin per formulades les anteriors al·legacions relatives al projecte d'informe indicat a l'encapçalament i que, de conformitat amb aquestes, es modifiqui el text del l'informe en el sentit manifestat en cadascuna d'elles.

Girona a la data de la signatura,

[Signatura digital de Joaquin
Salvi Mas del 9.8.2023]

El rector de la Universitat de Girona

4.2. TRACTAMENT DE LES AL·LEGACIONS

Les al·legacions formulades han estat analitzades i valorades per la Sindicatura de Comptes. Com a conseqüència de les al·legacions presentades per la UPC s'ha modificat l'apartat 2.2.4 i la conclusió número 3 i per les presentades per la UPF s'ha modificat l'apartat 2.3.1.4, segons s'indica en les notes al peu de les pàgines corresponents.

La resta del projecte d'informe no s'ha modificat perquè s'entén que les al·legacions són explicacions que confirmen la situació descrita inicialment o perquè no es comparteixen els judicis que s'hi exposen.

APROVACIÓ DE L'INFORME

Certifico que, segons consta en l'acta corresponent, a Barcelona, el 20 de juny del 2023, reunit el Ple de la Sindicatura de Comptes, presidit pel síndic major, Miquel Salazar Canalda, amb l'assistència dels síndics Anna Tarrach Colls, Manel Rodríguez Tió, Llum Rodríguez Rodríguez, M. Àngels Cabasés Piqué, Ferran Roquer i Padrosa i Josep Viñas i Xifra, actuant-hi com a secretari el llavors secretari general de la Sindicatura, Ferran Domínguez García, i com a ponent la síndica Anna Tarrach Colls, amb deliberació prèvia s'acorda aprovar l'informe de fiscalització 16/2023, relatiu als plans antifrau aprovats per les universitats públiques que participen en l'execució de les mesures del Pla de recuperació, transformació i resiliència.

I, perquè així consti i tingui els efectes que corresponguin, signo aquesta certificació, amb el vistiplau del síndic major.

La secretària general per suplència

Vist i plau,

El síndic major

